

rie van het
model van
landen zulke
eenvoer hun
beschouwt
uit politiek
te leven kan
en politiek
vorden, maar
en het Cal-
slotte toch
leed de his-
e in drie pe-
1918, van
drijt hij.

revolutie van
1919 feitelijk
katie zijn —
latie der vrij-
door de groote
selijke, immers
en de lieden
hebben hun
Zoo kwam
oor niet alleen
aan de Onaf-
verdoemenen
vielen weg en
vee, sinds 1867

de politiek een
orden zijn ech-
politieke orga-
en moeilijkheid
e in Augustus
reactie kwam
sch-Katholieke
s mogelijk kon
sch-Katholieke
nt van de ge-
ke politiek en
male regime in
Protestantsche
Katholieke tint
den werd zoo-
a Gereformeer-
procent tot de
vele intellecta-
voelden, kunnen

de Joden zeer
ij uit patriott-
ien gaan. Maar
nationale partij
— ook niet in
og steeds, ook
wat nu? Want
rker, dat tegen
rende moderne
e en sociaal-
uitdringen en
de klerikale, ar-
meerde staats-
elen meer kun-

ti-revolutionaire
rijde genaaid. In
eging „officieel“
ij ook den Cal-
apest opgericht
e der menschen
Maar na afloop
et dankbaarheid
vatharheid der
gewoon is toe-
al — want het
D.V. tot eigen
gen zelfstandige
grondslag op te
eren slagen, dan
het Hongaarsche
ch en kerkelijk
moedig, maar tot
end hart voort-

prof. Sebestyen
storisch oogen

n stoeren strij-

Islam en Indië
n heeft kunnen
den Islam.

eweldige kruit-
pellen, waarop

ag noodzakelijk
aandacht te

ekblad voor Ne-
le beschouwing

ele onrust gaan
Het voor de
wereld door: dat

Turkije en de
urkije: a-religieus

den Khalif, be-

icht dat de Moh-

ad en een nieuw
beginselen geba-

roerd

elijk zou worden

En nu — om den beker vol te maken! — de be-
langrijke verklaring van Turkije's president op het
Volksparij-congres in het laatst van October ge-
houden:

„De Turksche staat is volkomen a-religieus.
Nog bestaat er een grondwettelijke bepaling, waar-
bij de Mohammedaanse godsdienst tot staatsgod-
dienst wordt verklaard; drie jaar geleden toch, bij de
vaststelling van de nieuwe grondwet was zulk een
bepaling bij wijze van overgang noodig.
Deze bepaling zal echter bij de eerste
gelegenheid de beste uit de grondwet
worden geschrapt.“

Zou deze schokkende mededeeling niet anders dan
verwondering hebben gehaald?

Het zal wel ontstellend hebben gewekt. De
orthodox-Islamitische wereld zal zich ontzet hebben
afgevraagd: „waar gaan we heen?“ De verklaring
moet dan niet bedoelen een anti-godsdienstige
stemming tot uiting te doen komen, „slechts“ een
a-religieuze gezindheid, die slechts met zich mee
zou brengen „een volkomen vrijmaking van het nieuwe
Turkije op godsdienstig gebied“, de orthodoxe Islam
moet hierin wel zien een zoodanig verval, ja afval
van de heilige wetten en gewoonten, dat zij het ergste
zal moeten vrezen.

De zoo nauwe band tusschen Turkije en Khalifaat
en Islam sinds honderdallen van jaren gelegd, wordt
nu ruwweg doorgesneden. Een begrip van godsdienst-
vrijheid — bij den Islam in wazen onbekend — wordt
hier rücksichtslos aangevallen, gepropageerd en binnen
afzienbaren tijd in praktijk gebracht.

Voor velen moet de vaste grond onder de voeten
wegvallen. Alle vastigheid is weg en te verwachten
is, dat velen, — nu de staat hen is voorgegaan —
ook zelf voor eigen leven de lijnen doorrekken en zelf
elken band met den Islam zullen doorsnijden.

De verschijnselen doen zich al voor.

De Loc. van 22 Nov. meldt dienaangaande:

„Men zegt, dat deze houding van den Gazi —
de consequentie van zijn religieus-onverschillig stand-
punt sedert de beëindiging van den onafhankelijk-
heidsoorlog — niet zonder invloed is gebleven. Het
moskeebezoek zou aanzienlijk verminderd zijn, de
stijpe navolging van voorschriften aanmerkelijk ver-
zwakt. De Gazi zelf moet na den onafhankelijkheids-
oorlog geen voet meer in een moskee gezet hebben,
en er wordt verhaald van een ministerraad, waarin
een der ministers een kanonieke wet aanhaalde om
Moestafa Kemal's politiek te bestrijden. De Gazi moet
toen den Koran gegrepen, die in een hoek van de
kamer gegooid en gezegd hebben dat „de vooruit-
gang niet mag worden tegengehouden door wetten
en regelen, vastgesteld ten behoeve van een ver-
gane generatie.“

Daargelaten of zulk een tafereel zich inderdaad
heeft afgespeeld, mag men met belangstelling gade-
slaan hoe de Turksche onderdanen zich gedragen
na de jongste beslissing van hun dictator.“

Indien waar mocht zijn wat hier van den Gazi
met den Koran verteld wordt, zal de breuke wel zoo
volkomen mogelijk zijn, en dan zal Turkije niet meer
het land kunnen zijn, waarnaar de Moh. met een
zeker reikhalzend verlangen, naar uit zal zien als „de
bevrijder“. Dan zal ook voor Indië het gevaar van
Turksche propaganda, waarvoor men nog in de oor-
logsjaren zoo bang was, verdwenen zijn.

Dan zal vermoedelijk de betekenis of van Egypte
of van Hedjaz op politiek gebied toenemen en zullen
de oogen der Moh. wereld zich bij voorkeur denklijk
richten naar het rijk van Ibn Saoud. Sic transit gloria!

Zullen ook de andere Islamitische centra de ge-
volgen van deze crisis ondergaan?

Zoo ja, dan zal dit na zich slepen, dat eener-
zijds het fanatisme in de Islamitische orthodoxie
sluigt en anderzijds vele Mohammedanen voor den
Islam verloren gaan.

Onze Zending moet paraat staan om deze ver-
deeldheid aan te grijpen, ten einde de wankelenden
aan te bieden de vastheid van het evangelie van
Jezus Christus, die gisteren en heden dezelfde
blijft en tot in alle eeuwigheid.

De Vrijdenkerij in Zwitserland.

Gelijk overal valt ook de Vrijdenkerij in Zwit-
serland in haar eigen zwaard.

In een propaganda-blad verklaart de „Freizeistige
Vereinigung“:

„Vrijzinnig noemen wij onze wereld- en levens-
beschouwing, wij zij niet aan leerstellingen (dog-
ma's) van welken aard ook gebonden is.“

Maar daarop volgt onmiddellijk:

„Vrijdenker is 1. wie onder afwijzing van elk
wonder- en „Jenseits“-geloof, de overtuiging is toe-
gedaan, dat alles wat is en geschiedt, op natuurlijke
oorzaken berust, welke wetenschappelijke hulp-
middelen, bloot te leggen en te verklaren zijn;
2. wie de overtuiging is toegedaan, dat onze ide-
alen en onze zedelijke beginselen geen bovenna-
tuurlijke fundering en rechtvaardiging behoeven,
maar onduidelijk en consequent uit de wer-
kelijkheid, vrij van vooroordeelen verstaan, en uit
de waardeering van ons aardse leven als ons
eenig en uitsluitend bestaan, voortvloeien.“

De „Reformierte Schweizer Zeitung“ zegt het
bare van deze tegenstrijdige enormiteiten.

Het verhaast, dat de „vrijdenkers“ zelfs van
logisch standpunt uit niet inzien, dat zij zichzelf
oordeelen.

Alleen dan neemt onze verbazing een eind,
wanneer wij gedachtig worden aan de voorzeggung,
dat God een kracht der dwaling zal zenden, zoodat
zij de leugen gelooven.

Een brochure van prof. Machen.

Prof. Machen van Princeton behoeven wij niet
meer aan onze lezers voor te stellen.

Deze stoere strijder voor de Calvinistische we-
reld- en levensbeschouwing in Amerika denkt er
niet aan de wapens neer te leggen.

In Mei zal erover beslist moeten worden of de
„Board of Directors“ (wij zouden zeggen: de Cu-
ratoren, die met het geestelijk toezicht zijn belast)
en de „Board of Trustees“ (wij zouden zeggen: de
Directeuren, die voor het stoffelijke hebben te
zorgen) van het Seminarie te Princeton tot een
college zal worden opgesmolten.

De „Curatoren“ zijn onverdacht orthodox, onder
de „Directeuren“ zijn onderscheiden liberale ele-
menten. Worden die colleges vereenigd, dan is
het slechts een kwestie van tijd, dat het modernisme
en de halven of gelijk zij zich bij voorkeur noemen
„de gematigden“ de overhand zullen behalen. En
dan is het met de orthodoxie van Princeton
gedaan.

Om dat zoo mogelijk te voorkomen heeft prof.
Machen een strijdschrift gepubliceerd onder den
titel: „The attack on Princeton Seminary“, d.i. de
aanval op het seminarie te Princeton.

De Tanis wijdt er in „The Banner“ een artikelje
aan. Daaruit vernemen wij, dat prof. Machen er
met alle kracht op aandringt, dat de vereeniging
van die twee colleges niet zal worden verwerke-
lijkt. En hij verheelt het motief niet, wat hem
daarbij drijft.

Hij vraagt of de liberalen, die de meeste Presby-
teriansche seminaries meer of minder onder hun
controle hebben, nu nog niet bevredigd zijn? Waar-
om kan aan de orthodoxe groep niet één semi-
nary worden toegestaan?

Uit deze enkele gegevens blijkt wel, dat prof.
Machen in deze brochure warm loopt. En geen
wonder!

De kwestie van het to be or not to be van de
orthodoxie in de Presbyteriansche kerk is hier
in het geding.

Bij al den laster, welken prof. Machen om zijn
niets ontziend optreden reeds moest ondervinden,
komt nog deze, dat hij om zijn niets ontziend op-
treden in „The Congregationalist“ werd geschilderd
voor „an intellectual, theological and spiritual Pha-
rize“, dus: een intellectuele, theologische en
geestelijke Farizeër.

Alzoo dezelfde scheldterm als waarmee de strij-
ders voor de eere Gods in ons land zoo dikwijls
worden gegriefd.

Gegriefd zelfs door zulken, die overigens dicht
bij hen staan.

Moge prof. Machen zich gelukkig achten om
Christus' wil zoó te worden gesmaad.

In de Am. „Wachter“ teekent Ds G. D. de Jong
hierbij nog aan: „Uit bovenstaande kunt gij af-
leiden, dat Satan zijne handlangers nog bezig
houdt om van de kinderen Gods kwaad te spreken.
De vijanden van Christus en Zijn rijk doen zich
doorgaans zeer vriendelijk en voorkomend voor.
Zij willen geen strijd en verdeeldheid, maar vrede
en broederlijke liefde en toegenegenheid. Het mocht
wat! Als gij de wereld met rust laat, zal zij u het
leven niet bemoeilijken. Zoodra echter positie tegen
haar wordt ingenomen, wordt de vijandschap open-
baar en men ontziet zich niet als een kwajouwen
uit de achterbuurt scheldwoorden ter verdediging
te kiezen.“

HEPP.

PERSCHOUW.

„Incognito“.

Ds P. v. Dijk zegt in „Zeeuwsche Kb.“ een uit-
drukking in een radio-preek gehoord te hebben, die
ongeveer hierop neerkwam (ik heb het blad niet
meer ongeschonden in mijn bezit), dat God op
Kerstfeest incognito op de wereld en tot ons
kwam. Ds v. Dijk zegt van deze uitspraak:

Is ze juist?

Het (Groot) Woordenboek der Ned. Taal verklaart
het woord incognito op deze manier:

„Het wordt gebruikt inzonderheid met betrekking
tot vorstelijke personen. . . ., wanneer deze niet in hun
eigenlijk karakter herkend of erkend wenschen
te worden; en beteekent „zonder zich te laten kennen,
onder bedekking van of met ontveining van zijn wa-
ren naam, titel of hoedanigheid.“

In algemeen en vrijer gebruik. . . „zonder gekend
te worden, zonder bekend te zijn.“

We hebben dus reden om van Gereformeerde zijde
rechtvaardige kritiek op die uitdrukking te oefenen.

Een vorst die incognito reist, wenscht hulde te voor-
komen; wil niet dat men hem in zijn vorstelijkheid
kent.

Een vorst die incognito reist, onttrekt zich juist aan
de openbaring.

En de Schrift leert juist dat God zich in Christus
heeft geopenbaard.

Dat Christus den Vader „verklaard“ heeft.

De kribbe van Bethlehem is zoover verwijderd van
een Goddelijk „incognito“, dat behalve alle profetieën,
nog tal van bijzondere aanwijzingen in de Kerstdagen
aan herders, aan Zacharias, aan wijzen, aan Herodes,
duidelijk gemaakt hebben wie deze geboren Koning was.
Om van de latere werken „uit God gedaan“ als vele
gewisse kenteekenen, maar te zwijgen.

Geloof is dus niet respect voor Gods incognito. Maar
geloof is de aanbidding van Christus als het afschijn-
sel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zij-
ner zelfstandigheid.

Volkomen mee eens. God kwam op Kerstfeest niet
incognito, maar in een bedekking, die juist dien-
de om Hem kenbaar te maken. Getemperd
licht, dat zich bij de oogen aanpast, is geen ont-
trekking van licht, geen schijn, geen incognito, geen
duisternis, maar spaart de oogen, opdat ze niet
verblind worden en opdat ze straks zuiver en
sterk zouden kunnen ZIEN „naar de mate“ van
het volende schepsel. Het is dus juist het omge-
keerde van een verschijning Gods „incognito“.

De „mannen van Assen“ en de studenten.

In vervolg op hetgeen ik verleden week opmerk-
te, over de vraag, die ds Buskes aan de leden
zijner kerk voorlegt: „wat hebben de mannen van
Assen voor de studentenwereld gedaan?“, neem
ik hier over iets van wat ds Hey in „Zeeuwsche
Kb.“ hem tegenvoert:

Hebben die mannen van Assen indertijd niet de
Vrije Universiteit gesticht? En is die Vrije Universiteit
dan niet opgericht ook voor de studentenwereld, die
men daar hoopte saam te brengen?

Hebben die mannen dan niets gedaan voor de stu-
dentenwereld?

Zijn de mannen van Assen niet bezig om in deze
dagen een kapitaal bijeen te brengen om de V. U. uit
te breiden met een vierde faculteit: een Wis- en Na-
tuurkundige faculteit, die juist voor die studenten-
wereld van zoo onberekenbaren zegen kan worden?

Doen die mannen van Assen dan niets voor de stu-
dentenwereld?

Moet men niet denken aan blindheid, wanneer dat
alles, alsof het van geen betekenis is, wordt over
't hoofd gezien?

Zeker het is een ander wijze, om op de studenten-
wereld invloed te oefenen, dan de N.C.S.V. volgt, maar
heeft al dit werk omdat het anders is, dan gansch
geen betekenis?

En het werk van de mannen van Assen heeft ook
vrucht gedragen voor de studentenwereld aan de an-
dere Universiteiten.

Dat aan de publieke Universiteiten nu professoren
gevonden worden van positief Christelijke belijdenis,
zelfs van Geref. belijdenis, is dat niet mee ook een
vrucht van de actie op staatkundig terrein, waarin de
mannen van Assen een belangrijk aandeel hadden?

Of heeft het voor die studentenwereld geen beteke-
nis dat daar zulke professoren gekomen zijn?

Het is wel merkwaardig — maar met een droeve
merkwaardigheid — dat de Schrijver, die zoekt te
waardeeren het goede, dat er is in den Vrijzinnigen
Christelijken Studentenbond, tegelijkertijd geen oog
toont te bezitten om te kunnen waardeeren het goede,
dat de Gereformeerden voor de studentenwereld deden
en doen.

De pastorie van Tienhoven.

„Over de verleden week onder „Kerkelijk Leven“
vermeldde conclusie van den Officier van Justitie
betreffende de pastorie der Geref. Kerk te Tien-
hoven, die door haar vroegeren predikant nog steeds
bewoond bleef, schrijft dr H. Kaajan in „Utr. Kb.“:

Deze uitspraak van den Officier van Justitie be-
vreemdt ons niet. Onderstelt eens even, dat in Neder-
land de handeling van Ds F. L. Smelik, die na zijn af-
zetting, in de pastorie van de Gereformeerde Kerk won-
nen bleef, als wettig gesanctioneerd werd, dan zou op
kerkelijk terrein de zuiverste willekeur hoogtij gaan
vieren en (om een voorbeeld te noemen) de Ned. Her-
vormde Kerk waarschijnlijk aanstonds uiteenvallen.

Het Pausdom leest te weinig.

In „De Vrije Westfries“ staat een advertentie,
beheersende de mededeeling, dat ds H. C. v. d.
Brink „op de gewone plaats“ een lezing zal hou-
den over „De Kerk“, Ondertoeekend: Het Comité.
Hierna volgt dit onderschrift:

„Calvijn klaagt in zijn Tractaat van de Ergernissen
op bladzijde 37: „Maar zoo uit dien boek (het Paus-
dom) eenige ergernis komt, geschiedt dit daarom, dat
onze schriften niet worden gelezen.“

Is deze klacht heden geheel overbodig?

Als ik mij niet te zeer bedrieg, behoor ook ik
tot het pausdom. Laat ons het hoofd buigen: wij
lezen te weinig. Opzoomer zei: bouw scholen, dan
gaan de gevangenen dicht. De inviteurs van
ds v. d. Brink zeggen: lees kranten en de kerkelijke
vrede daagt. Maar Opzoomer zei nog: bouw scho-
len in 't algemeen. Hier is het wachtwoord: lees
onze krant speciaal.

Overigens zegt een nuchter mensch, dat Luther
en Calvijn meer nota namen van het pausdom,
dan deze reformatoren van wat zij voor pausdom
zeggen te houden.

Sacrament en Woord.

Ds J. D. Boerkoel schreef in „Geref. Kb. Water-
graafsemer“ een artikel ter voorbereiding op het
heilig avondmaal. Hij zegt o.m.:

Het Sacrament is immers niet méér dan het Woord,
juist het omgekeerde is het geval. Wel staat bij het
Sacrament waarschuwend het dreigende woord: „Wie
onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zich-
zelf een oordeel“, maar van het Woord geldt — en
dat is niet minder ernstig — dat het mijn oordeel
kan verwaren: als ik den weg weet, en niet bewan-
del, dan word ik niet dubbele slagen geslagen. En
ook is het Avondmaal niet van grooter gewicht dan
de Doop, dien ik zoo herhaaldelijk als toedienen.

Volkomen juist. De consequentie van wie het
avondmaal voorbijgaat, omdat hij het niet „ont-
heiligen“ wil (zonder te bedenken, dat het toch